

Aan het College van
Burgemeester en Wethouders van Midden – Drenthe
t.a.v. de heer H. Pijs
Postbus 24
9410 AA Beilen

Onderwerp: Advies Concept Verordening Maatschappelijke ondersteuning 2020

Westerbork, 27 maart 2020

Geacht College,

In onze vergadering op 25 februari 2020 heeft de Wmo-raad ingestemd met uw verzoek om, deze keer sneller dan de gebruikelijke termijn van zes weken, advies uit te brengen over de conceptverordening Maatschappelijke Ondersteuning. Een werkgroep heeft zich vervolgens verdiept in deze lijvige verordening en toelichting. Op basis van haar bevindingen, aangevuld met opmerkingen van andere bestuursleden, is bijgaand advies tot stand gekomen. We zouden dit advies in onze vergadering op 24 maart bespreken en vaststellen, maar in verband met de 'Corona-maatregelen' van de overheid is deze vergadering gecancelld. Vanwege de tijdsdruk bij de gemeente heeft het DB besloten de besluitvorming niet uit te stellen naar onze volgende vergadering, maar de leden via de email te vragen akkoord te gaan met het voorliggende advies. Dat is in de afgelopen dagen gebeurd.

In het advies worden eerst enkele algemene opmerkingen geplaatst. Vervolgens wordt artikelsgewijs op de inhoud van de verordening of de toelichting ingegaan.

Algemene opmerkingen

Naam van de verordening

Zowel in de verordening als in de toelichting wordt gesproken van Verordening maatschappelijke ondersteuning 2020. Wij missen daarin het woord 'Wet', waardoor de samenhang met de huidige Wmo 2015 en in het najaar de nieuwe Wmo 2020 ontbreekt. In artikel 40 en 41 worden naar onze mening eveneens onjuiste titels gebruikt. Ook juridisch gezien moet de naamgeving correct zijn.

Definities en begrippen

Aangenomen mag worden dat de Verordening vooral door professionals wordt gelezen. Maar als 'gewone' burgers het document lezen is het wel lastig dat zij de begrippen, die voor hen niet duidelijk zijn, uit andere wetten moeten halen. In de huidige verordening zijn veel meer begrippen verklaard en dat vinden wij een stuk gebruiksvriendelijker. In dit overzicht hebben we in elk geval de begrippen Cliëntondersteuning, Besluit en Budgetplan (voor pgb) gemist.

Leesbaarheid

Ondanks de technische inhoud is het document goed leesbaar. Onze complimenten daarvoor. Waar we tekstuele opmerkingen op de tekst hebben, wordt daarvoor in het betreffende artikel aandacht gevraagd.

De cliënt centraal?

In dit tijdperk van extramuralisering is het de bedoeling, dat de cliënt zo lang mogelijk thuis blijft wonen en zelf de regie in handen neemt. Om dit mogelijk te maken mag van de gemeente ondersteuning worden verwacht. Die gedachtegang is echter niet overal zichtbaar. Delen van de verordening (zoals het hoofdstuk over het pgb) zijn vooral gericht op het principe 'gij zult', dus de regels waaraan de cliënt moet voldoen.

Artikelsgewijze opmerkingen

Artikel 1 lid 2h: Ingezetene

De definitie is niet duidelijk en we stellen voor de in de huidige verordening gehanteerde omschrijving te gebruiken: een cliënt die blijkens de Basisadministratie persoonsgegevens dan wel op grond van feitelijk verblijf het hoofdverblijf heeft in de gemeente. Het is dan ook gewenst om aan te geven wat onder 'hoofdverblijf' wordt verstaan, en hoe dat begrip moet worden gezien in relatie met woon- en briefadres.

Artikel 2 lid 2: Mandatering veilig wonen

We vinden de tekst in de verordening en toelichting verwarrend. In de laatste twee alinea's van de toelichting lijkt sprake van een tegenstelling:

- Na mandaat door de regiogemeenten krijgt de centrumgemeente wel bevoegdheid om te besluiten, maar niet om namens de regiogemeenten verordening en beleidsregels vast te stellen.
- Volgens de Centrumregeling is het mogelijk dat nieuw vastgestelde verordeningen en beleidsregels van de centrumgemeente onverkort van toepassing zijn op deze verordening. Onze gemeente hoeft haar verordening dan niet aan te passen.

Door deze tekst ontstaat ook het beeld dat de centrumgemeente (Assen) alles regelt en de regiogemeenten (waaronder Midden-Drenthe) achterover kunnen leunen. Maar het lijkt ons dat ons college wel een controlerende taak heeft.

Artikel 5: Melding hulpvraag

Volgens Lid 3 dient de hulpvraag voor opvang te worden ingediend bij het college van de centrumgemeente. Dit lijkt ons voor de burger niet inzichtelijk; hoe kan hij/zij dat weten?

De toelichting van Lid 3 is niet compleet (stopt abrupt).

Zou in dit artikel ook 'iets' moeten worden opgenomen over de gang van zaken bij spoedmeldingen? B.v.: In spoedeisende gevallen als bedoeld in artikel 2.3.3 van de wet treft het college na de melding onverwijld een tijdelijke maatwerkvoorziening in afwachting van de uitkomst van het onderzoek.

Artikel 6: Cliëntondersteuning

De tekst in de verordening is juist. Gezien de resultaten van de Cliëntervaringsonderzoeken, waaruit nog steeds blijkt dat veel cliënten niet bekend zijn met het gratis aanbod voor ondersteuning, blijft het gewenst de mogelijkheid van cliëntondersteuning voortdurend onder de aandacht te brengen.

Wij zijn het niet eens met het citaat in de toelichting 'Cliëntondersteuning is overigens domein overstijgend en hoeft niet alleen betrekking te hebben op de Wmo 2015. Dit maakt integrale dienstverlening aan cliënten en/of burgers nog beter mogelijk'.

Als iemand cliëntondersteuning ontvangt vanuit de Wmo en vervolgens ook te maken krijgt met Wlz, krijgt deze cliënt er een andere, vaak onbekende, cliëntondersteuner bij. Voor de cliënt is dat lang niet altijd een prettige situatie.

Artikel 7: Vooronderzoek

De tekst van Lid 1 en sub 1e sluit niet goed op elkaar aan.

Artikel 9: Verslag

In dit artikel wordt onduidelijkheid gecreëerd over de begrippen verslag en Resultatenplan. In Lid 1 wordt het opgestelde verslag beschouwd als Resultatenplan. Volgens Lid 2 verstrekt het college een verslag van de uitkomsten. Hebben we het dan over hetzelfde verslag?

Overeenkomstig Lid 3 kan de cliënt mededeling doen van aanvullingen of correcties in het verslag. Dat is mooi. Maar volgens Lid 5 kan het college besluiten dit verslag (nu weer Resultatenplan genoemd) niet aan de cliënt te verstrekken maar hem/haar een besluit te sturen. Dit lijkt ons niet erg transparant en cliëntvriendelijk. Omdat het begrip 'besluit' in het overzicht van definities ontbreekt, is ons niet duidelijk wat in dit verband een besluit inhoudt. We stellen voor dat ook in de begrippenlijst te definiëren.

Artikel 10: Aanvraag

De tekst in de verordening is duidelijk, maar de toelichting over Lid 1 sluit daar totaal niet op aan. De tekst is volgens ons van toepassing op Artikel 12.

Artikel 11: lid 2

De tekst van Lid 2 naar 2c sluit niet goed op elkaar aan.

Artikel 12: lid 2a en 2b

Gaat het inschakelen van een adviesinstantie in overleg met de cliënt? Kan de cliënt bij de toepassing van Lid 2 en Lid 3 zich bij laten staan door een cliëntondersteuner?

De tekst van Artikel 12 lid 2b is heel algemeen gesteld en suggereert willekeur. Graag zien we in plaats van 'overigens', welke andere redenen het college kan hebben om advies te vragen.

Artikel 13: Inhoud beschikking

Lid 1: is in het gesprek met de cliënt besproken of de maatwerkvoorziening als voorziening in natura of als pgb wordt verstrekt, of blijkt dat pas in de beschikking?

Blijft de beschikking van kracht als de gemeente tijdens de tijdsduur van de verstrekking een andere zorgaanbieder contracteert? Wat gebeurt er als de zorgaanbieder de maatvoorziening om een of andere reden niet kan leveren?

Artikel 14

De tekst van Artikel 14 lid 3a roept vraagtekens op en vragen een duidelijker verwoording.

Het is ons niet duidelijk wat de toegevoegde waarde is van Artikel 14 lid 4a, waarin wordt vermeld dat er geen maatwerkvoorziening wordt verstrekt indien de cliënt geen ingezetene is van de gemeente. Betekent dat, dat iemand die langdurig op een locatie (tehuis) buiten de gemeente verblijft, niet in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening? Als dat het geval is, is de cliënt straks slechter uit dan in de huidige regeling, omdat daar het begrip 'ingezetene' ruimer is gedefinieerd (zie onze opmerking bij Artikel 1).

De tekst van Lid 5 en 5c sluit niet goed op elkaar aan.

Artikel 15

Volgens Artikel 15 lid 3a wordt geen woonvoorziening verstrekt voor zover de beperkingen voortvloeien uit de aard van de in de woning gebruikte materialen. Niet duidelijk is wat onder gebruikte materialen moet worden verstaan.

Artikel 16: Terugbetaling bij verkoop

De tekst van Lid 2 is niet correct. Volgens lid 4 moet de waardestijging geheel (binnen één jaar na verkoop) of gedeeltelijk worden terugbetaald.

Dat het bepalen van de waarde van woningen en ook de meerwaarde na aanpassingen moeilijk is, is de afgelopen tijd wel gebleken. Woningen werden vaak ver boven de door de makelaar vastgestelde vraagprijs verkocht. Wat is dan de 'eerlijke' waardestijging? En wat gebeurt er als bijvoorbeeld als gevolg van het 'Coronavirus' de huizenmarkt instort en woningen voor een lagere prijs worden verkocht?

Deze aanpak heeft ook negatieve kanten voor de veelal kwetsbare bewoners, die na verhuizing waarschijnlijk ook weer hoge kosten moeten maken om in hun nieuwe woning prettig te kunnen wonen.

De Wmo-raad vraagt daarom om nog eens kritisch naar de mogelijke impact van dit artikel te kijken.

Artikel 17: Specifieke criteria kortdurend verblijf

In de artikelen 17 t/m 20 is ook verwoord dat het college nadere regels kan stellen ten aanzien van de wijze van vaststelling van de betreffende maatwerkvoorziening. Wij gaan ervan uit dat dit onderdeel niet wordt gebruikt ter beperking van de maatvoorziening maar in voorkomende gevallen ter verruiming, om op die wijze daadwerkelijk maatwerk te kunnen leveren.

Artikel 20 : Specifieke criteria vervoer

In Lid 3 wordt gesproken van een gehandicapte. Tegenwoordig spreken we over ‘mensen met een beperking’.

Het zou logisch zijn om in Lid 4d ook de verzekering in de huurovereenkomst mee te nemen.

Artikel 22: Specifieke criteria verhuiskosten

Volgens Lid 1 wordt een belangenafweging gemaakt tussen het aanpassen van de huidige woning en het verhuizen naar een andere woning. Wordt ook de cliënt bij deze afweging betrokken?

In de toelichting worden vooral technocratische factoren genoemd die bij de afweging een rol spelen. Voorbij wordt gegaan aan het feit, dat een cliënt bij een verhuizing uit zijn sociale omgeving (zijn comfortzone) wordt gehaald en ook op afstand van de ondersteuners binnen zijn netwerk komt. De kosten en niet de cliënt lijkt centraal te staan. Eigenlijk staat deze afweging haaks op wat we met extramuralisering willen beogen. We vragen u daarom dit artikel en toelichting nog eens kritisch onder de loep te nemen.

Artikel 23: Algemene regels over het pgb

De gang van zaken rond toekenning van Zorg in natura of via een Persoonsgebonden budget is (voor niet ingewijden) vrij ingewikkeld. Bij artikel 13 hebben we al de vraag gesteld, hoe de keuze gemaakt wordt tussen Zin en pgb en of en zo ja hoe de cliënt daarbij betrokken is.

Lid 2 suggereert dat een cliënt zijn voorkeur voor pgb kan melden en dat hij dan een budgetplan kan opstellen. Vervolgens wordt aangegeven dat het college een standaard formulier kan opstellen. Gebeurt dat als ‘service’ voor de cliënt in alle gevallen of alleen op verzoek? Het zou voor de cliënt bij het opstellen van het budgetplan prettig zijn als op dat standaardformulier de voorwaarden worden vermeld waaraan de cliënt moet voldoen, maar ook de verplichtingen en voorwaarden.

De definitie voor Budgetplan hebben we, in tegenstelling met de vermelding daarover in de toelichting, niet in artikel 1 van de Verordening aangetroffen.

Een aantal passages in Artikel 23 lijkt strijdig. Volgens Lid 3 moet de cliënt aan veel voorwaarden en eigenschappen voldoen voor hij/zij een pgb krijgt. Duidelijk is dat van de cliënt een grote mate van zelfstandigheid wordt gevraagd. In Lid 6 wordt pgb geweigerd bij financiële problemen, tenzij op de cliënt financieel toezicht wordt uitgeoefend door b.v. een kredietbank. Dit spoort toch niet met de eerder vereiste zelfstandigheid van Lid 3? Volgens Lid 7b, 7c en 7d mag het pgb niet worden besteed aan tussenpersonen, belangenbehartigers, het beheer en professionele ondersteuners. We nemen aan dat medewerkers van een kredietbank, die volgens artikel 6 financieel toezicht uitoefenen, toch betaald moeten worden.

Ook de tekst van Lid 8c roept vraagtekens op. De cliënt krijgt al een pgb, maar huurt iemand of iets in. Wie bepaalt dan of de inzet daarvan aantoonbaar doelmatiger is dan Zin?

Welke criteria hanteert het college voor het bepalen van de belastbaarheid van de mantelzorger van de cliënt?

De overgang van Lid 8 naar 8c, 8e en 8f loopt niet.

Artikel 24: lid 1

Er wordt aangegeven dat bij de bepaling van de hoogte van het pgb mede aandacht wordt besteed aan een door de cliënt in te dienen plan inzake het door hem gewenste pgb. Hebben we het dan over het in Artikel 23 lid 2 genoemde budgetplan? Zo ja, dan lijkt het ons handiger om in dit artikel daar-naar te verwijzen.

Artikel 25: lid 8

Zoals eerder opgemerkt, zou waar van toepassing ook de verzekering in de hoogte van het pgb moeten zijn opgenomen.

Artikel 40

De omschrijving van de titel van de vigerende verordening in Lid 1 en 2 is niet correct.

De juiste titel luidt: Verordening Wmo en Jeugdhulp 2018 gemeente Midden-Drenthe.

Artikel 41: lid 2

Ook hier klopt de benaming niet. Deze verordening zou moeten worden aangehaald als: Verordening Wet maatschappelijke ondersteuning 2020 gemeente Midden-Drenthe.

Tenslotte

Via dit advies hebben wij voldaan uw verzoek. We hopen dat u onze opmerkingen en suggesties kunt meenemen in de verordening of toelichting. We zien uw reactie op onze vragen en opmerkingen met belangstelling tegemoet. Mocht ons advies vragen oproepen dan zijn we graag bereid die te beantwoorden. Tenslotte wensen we u veel succes met het opstellen van de nieuwe Nota's Wmo en Jeugdhulp en de Verordening Jeugdhulp.

Zoals gebruikelijk sturen we dit advies ook ter kennisname naar de Commissie Zorg en Welzijn.

Met vriendelijke groet,

Cees van der Vliet, voorzitter